

Sabine van den Eynden
Opvliegers! de roman

Een echte vriendinnen-comedy!

ROMAN

ISBN 978-90-225-8013-4

ISBN 978-94-023-0864-8 (e-book)

NUR 301

Omslagontwerp: Johannes Wiebel, punchdesign, Munich

Omslagbeeld: © Shutterstock

Zetwerk: CeevanWee, Amsterdam

© 2017 Sabine van den Eynden en Meulenhoff Boekerij bv,
Amsterdam

Theatervoorstelling © Rick Engelkes Theaterproducties en Allard
Blom

Dit werk is gebaseerd op de succesvolle theatervoorstelling *Opvliegers*,
geschreven door Allard Blom en geproduceerd door Rick Engelkes

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel
van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Proloog

Een scheiding gaat je niet in de koude kleren zitten, wist Lydia. Dus om Sas op te vrolijken, besloten zij en Keet dat er een reisje gepland moest worden. Waar had je anders een reisclub voor? Ze belegden een vergadering bij Lydia thuis en trokken een fles chardonnay open.

‘Oké, lady’s, wat gaan we doen?’ vroeg Keet terwijl ze haar rode krullen achter haar oren streek en haar laptop opende.

Ellen keek de kring rond. Lydia stiftte haar lippen bij, Keet loerde op haar laptop en Sas pakte met een ferm gebaar een vakantiegid van de stapel.

‘We kunnen een keer gaan kamperen?’

Iedereen keek Ellen geschokt aan.

‘Wat? In een tent? Nee, geen tent,’ zei Lydia terwijl zij haastig een zonvakantiegid oppakte en verwoed begon te bladeren.

‘Waarom niet? Lekker de vogeltjes, het ruisen van de bomen. Anderhalve week echt midden in de natuur.’

‘Ik vind dat zo armoedig, natuur.’

‘Armoedig?’

‘Het is altijd koud, en nat, en ik kan nooit een stopcontact vinden voor mijn krultang.’

Ellen keek naar Lydia’s lange blonde haar.

‘Ik dacht dat jouw haar van nature zo viel.’

‘Gaan we katten?’

‘Nee, Lydia, dat denkt ze echt.’

Lydia ging wat meer rechtop zitten, duwde haar schitterende boezem naar voren en schudde haar golvende lokken naar achteren. Ellen keek nog eens goed: zou dat haar ook lukken met een krultang? Nee, haar haar was niet lang genoeg. En dat had een reden. Zodra het over haar schouders groeide, brak het af. Daarom droeg ze het kort.

‘Natuur is rustgevend.’

‘Natuur is muggenbeten, je kont afvegen met een pluk gras en zand in je schoenen,’ vond Lydia. Sas was heimelijk blij dat Lydia zo fel oppositie voerde tegen Ellens onzalige natuurplannen. Dat kamperen, waar die calvinistische Noord-Hollanders zo dol op waren, stond haar niet aan. Sas hield van luxe. Dat had ze niet van haar Surinaamse moeder, maar van haar Haagse vader, die al terugschrok voor een vakantie-huisje zonder vaatwasser.

Maar Ellen gaf niet op. ‘Het kan ook lekker in eigen land. De Veluwe is mooi.’

‘In eigen land? We plannen een reisje en dan blijven we in het land waar we zo broodnodig een vakantie van nodig hebben?’

Ellen hief haar handen vredelievend in de lucht. ‘Oké, oké, oké.’

‘Wat dachten we van een leuke citytrip?’ opperde Sas.

‘Hebben we vorig jaar al gedaan,’ zei Keet. ‘Zijn we naar Barcelona geweest.’

‘Oké, Parijs?’

‘Hallo, weet je nog, de Galleries Lafayette?’

‘Bovendien kunnen sommigen van ons – ik noem geen namen maar het is Lydia – zich niet inhouden in een stad.’

‘Nou, dat viel best mee, Keet.’

‘Nee, dat viel het niet, Lydia. Terwijl wij Barcelona bekeken, lag jij ermee in bed. We hebben je amper gezien. Daarbij is dit wel de vijfde keer.’

‘Niet voor mij.’

‘Dat telt niet, Sas. Jij wilde zelf altijd met Eelco op vakantie.’

‘Wie?’

‘Eelco.’

‘We duiden hem alleen nog maar aan als “de Ex”, zei Sas beslist.

Keet, Lydia en Ellen keken elkaar aan. Gevoelig onderwerp. Voordat Keet kon vragen hoe het nu ging tussen Sas en Eelco, zei Ellen snel: ‘Ik wil toch nog even een lans breken voor een fijne fietsvakantie. Hier. De Ardennen.’ Ze liet een folder zien waarop fitte senioren in felgekleurde regenjacks door de bergen fietsten.

‘Zijn er echt mensen die twee weken op een fiets gaan zitten en het lef hebben om dat vakantie te noemen?’

‘Heerlijk buiten! Met je fiets de berg af, met de wind door je haren.’

‘Om de berg af te gaan, zul de berg eerst op moeten, Ellen. En laat dat nou net het deel van de fietsvakantie zijn waar ik het meeste moeite mee heb,’ zei Keet.

‘Het idee van een vakantie is dat je niks doet! Dan ga ik me toch niet tien dagen lang de pestpokken fietsen? Ik ben al kapot als ik eraan denk,’ hield Lydia vol.

Dat Sas ook echt niet wilde, gaf voor Ellen de doorslag.

Berustend legde ze de folder terug op de stapel. Maar toen had Keet een idee.

‘Misschien een soort doevakantie.’

‘Hoe zie je dat voor je?’

‘Dat je iets met je handen doet. Gewoon lekker creatief. Met workshops en zo. Naaldwerken. Of pottenbakken.’

‘Jemig. Ik vind het zo al een uitdaging om binnen de bagagemaximum te blijven,’ zei Lydia. ‘Laat staan als ik op de terugweg nog twaalf asbakken en dertig paar gebreide sokken in mijn koffer moet zien te proppen.’

Sas las voor uit een reisgids: ‘Kom heerlijk tot rust in een oase van groen.’

‘Oase van groen? Je bedoelt natuur?’

‘Ja El. En...’ Sas las verder, ‘... geniet van de lekkerste cocktails op de prachtigste stranden.’

‘Kijk, daar kan ik wat mee. Als d’r nou ook nog een fijne barman aan vastzit...’

‘Ongetwijfeld, Lydia, daar worden ze op uitgezocht. En Keet, luister. Er zijn talloze workshops, van snorkelen tot traditionele dans.’

‘Dans! Hoef je helemaal niks mee te slepen en heb je toch een leuke dag.’

‘Waar is dat?’

‘Bali.’

‘Bali? Dat is wel acht uur vliegen!’

‘Maak daar maar het dubbele van, Ellen.’

‘Zestien uur?!’

‘Da’s geen tripje, da’s een wereldreis!’

‘Ik stel voor dat we stemmen,’ zei Lydia. ‘Dames? Bali. Wie is tegen?’

Geen enkele hand ging de lucht in.

‘Mooi. Wie is voor?’

Alle handen gingen omhoog. Verheugd keken de vriendinnen elkaar aan. Ze gingen naar Bali!

Een jaar eerder

‘Waar blijft die ober nou?’

Lydia rekte al rondkijkend haar bovenlichaam uit, waardoor haar boezem bijna alle ruimte boven het wankel tafeltje innam. Keet zag hoe de mannen aan de tafel naast hen hun ogen niet van Lydia af konden houden, zoals gewoonlijk.

‘De wijn staat voor je neus, Lydia,’ zei Keet op droge toon, terwijl ze de gehaakte bloemapplicaties op haar lange spijkerrok gladstreek.

Ellen begon al gedienschtig Lydia’s glas bij te schenken.

‘Nee, ik wil ook... Laat maar, ik loop wel even naar hem toe.’

Lydia stond op, deinde op haar twaalf centimeter hoge hakken het terras over en verdween de eetzaal in.

‘Even direct contact met dat lekkere hapje,’ verduidelijkte Sas terwijl ze haar iPadhoes dichtklapte en in haar tas stopte.

‘Ik heb slecht nieuws, meiden.’

‘Ik ook,’ zei Ellen. ‘Misschien.’

‘Jij eerst.’

‘Nee, ga jij maar eerst.’

‘Oké, ik kan niet mee naar Barcelona.’

‘O.’

‘Nee.’

Voor de anderen iets konden vragen, begon Sas al te ratelen. ‘Ik had het helemaal keurig geblokt in de agenda, maar toen bleek dat Eelco geen vrij kon krijgen voor die maand naar Amerika en toen moesten we schuiven. En omdat de kinderen natuurlijk gewoon naar school moeten, is mijn tripje met jullie gesneuveld. Ik baal er ontzettend van, maar deze reis naar Amerika willen we al zo lang maken, de familie bezoeken, de kinderen hebben nu precies de goede leeftijd...’

‘Geeft niets, schat. Zo gaan die dingen,’ zei Keet. ‘En jij, ga jij ook niet mee?’ vroeg ze aan Ellen, die aan haar korte bruine haar frunnikte.

‘Ik wil, geloof ik, scheiden van Joep.’

‘Wat!?’ riepen Keet en Sas gelijktijdig uit.

‘Maar ik ga wel mee naar Barcelona. Want het geld voor dat tripje had ik al opzijgezet.’

‘Scheiden van Joep!?! Schat, moet je dat wel doen?’

Ellen keek Sas onzeker aan.

‘Vind je van niet?’

Keet legde een hand op Sas’ arm en keek haar veelbetekend aan. Sas begreep: even dimmen.

‘Wat wil jij, El?’ vroeg Keet rustig.

Ellen zuchtte. ‘Ik zie het helemaal niet meer zitten tussen ons. We praten nauwelijks meer met elkaar, elke dag is hetzelfde, en als ik eraan denk dat ik zo nog twintig, misschien wel dertig jaar door moet, dan krijg ik het gevoel dat ik stik.’

Lydia kwam er weer bij zitten en keek naar Ellen, die bibberig ademhaalde.

‘El wil scheiden,’ legde Sas uit. Lydia knikte ernstig. Dit was belangrijker dan de achtentwintigjarige ober van wie ze nu wist dat hij Barry heette en gitaar speelde.

‘Ze heeft het gevoel dat ze stikt.’

‘Dat ik leegloop. Snap je?’

‘Ongesteld? Heb je bloedarmoede?’

‘Nee, ze bedoelt het natuurlijk niet letterlijk.’

Ellen knikte. ‘Het is sinds de kinderen uit huis zijn zo... niks. Ik had het gewoon niet in de gaten: toen de kinderen er nog waren, waren we een team, weet je wel. Je moest van alles regelen en bespreken: de opvoeding, het huis, de familie, zieke ouders, dode ouders, begeleiden we de kinderen wel goed? Je bent altijd samen bezig, maar niet met elkaar. Nu zijn we niet meer samen bezig, en al helemaal niet met elkaar. Als we uit eten gaan, zitten we naast elkaar omdat we dan kunnen kijken naar wat er om ons heen gebeurt. Dat soort mensen zie je toch wel eens? Van die stellen die elkaar niets meer te vertellen hebben?’

De anderen knikten.

‘Zo wil ik niet zijn.’

De anderen schudden hun hoofd. Zij wilden ook niet dat Ellen zo was.

‘Heb je er al met Joep over gepraat?’ vroeg Sas.

‘Eén keer, min of meer. Hij zei dat het niet kon. Dat we dan het huis zouden moeten verkopen. Dat ik geen uitkering krijg. Dus...’

Onmiddellijk vlogen de drie anderen verontwaardigd overeind.

‘Dat is omdat hij jou geld moet geven!’

‘Hoezo? Het is toch zijn geld?’

Keet en Lydia wisselden een blik van verstandhouding. Daar gaan we weer.

‘Hij heeft zorgplicht. Jij hebt hem toch altijd in staat gesteld om geld te verdienen. Denk je dat hij zo veel had kunnen werken en carrière had kunnen maken als jij niet voor het huis en de kinderen had gezorgd? Als jij zijn pakken niet naar de stomerij had gebracht en het gras gemaaid en het eten gekookt en schoongemaakt en de was gedaan?’ voer Lydia verontwaardigd uit.

‘Nou, mannen doen tegenwoordig ook veel,’ wierp Sas tegen. ‘Eelco doet de was en hij kookt best vaak.’

‘We hebben het nu even niet over Eelco,’ zei Lydia bits. Ze wendde zich weer tot Ellen.

‘Wat jij moet doen is een advocaat in de arm nemen.’ Lydia graaide in haar tas naar haar telefoon. ‘Ik weet een hele goede. Ik stuur je nu zijn nummer. Zijn jullie getrouwd in gemeenschap van goederen?’

‘Natuurlijk zijn ze getrouwd in gemeenschap van goederen. Dat is iedereen in Oudendijk,’ zei Keet.

Ellen keek van Keet naar Lydia en knikte.

‘Heel goed, schat,’ zei Lydia opgetogen, ‘dan heb jij recht op de helft van al jullie bezittingen. Wie doet de administratie bij jullie thuis?’

‘Joep.’

‘Dan moet je kopieën maken van de afschriften van al jullie bankrekeningen, en van zijn salarisstrook en van de koopakte van het huis.’

‘Ze kan dat toch niet allemaal meenemen naar het kopieerapparaat in de supermarkt? Ze kan beter foto’s maken,’ zei Sas.

‘Nou, foto’s dan. En je moet een foto maken van de beschikking van de woz-waarde van het huis. En erfenissen vallen ook in de boedel, hè. Heeft jouw moeder een privé-clausule in haar testament?’

‘Een wat?’

‘Als je die niet hebt, erft jouw ex van jouw moeder omdat je getrouwd was in gemeenschap van goederen. Ook al ben je gescheiden. Dat kun je alleen tegenhouden als je moeder een privéclausule opneemt in haar testament,’ besloot Lydia triomfantelijk. De anderen keken haar vol bewondering aan.

‘Hoe weet jij dat allemaal?’

‘Een van mijn vaste scharrels is notaris.’

‘Handig.’

‘Maar mijn moeder heeft helemaal niets,’ zei Ellen zacht.

‘Ze heeft een huis met een waanzinnige lap grond, schat, daar sta jij straks nog van te kijken, van wat dat oplevert,’ zei Keet. ‘Maar voordat je de knoop doorhakt vind ik dat je eerst mediation moet proberen, of relatietherapie.’

‘Waarom?’

‘Om het nog een kans te geven. Misschien is het nog niet helemaal op.’

Ellen keek voor zich uit. Ook Sas peinsde.

‘Je bedoelt: het glas is half vol in plaats van half leeg?’

‘Zoiets. Het is vaak maar net hoe je ertegenaan kijkt.’

Lydia keek naar Ellen. ‘Volgens mij is Ellens glas gewoon helemaal leeg.’ Ellen knikte. ‘Het staat omgekeerd op het aanrecht en ze heeft ontzettende zin om het er met één beweging af te meppen zodat het met een enorme klap op de plavuizen terecht komt en in duizend stukjes breekt.’

Ellen knikte weer, maar met iets meer aarzeling.

‘Moet je misschien niet toch met iemand praten om zekerder te worden van je zaak? Dat je later geen spijt krijgt van je beslissing?’ vroeg Keet.

‘Ze praat toch met ons?’

Nu keken ze allemaal naar Ellen.

‘Wat ben je stil, El.’

Ellen haalde haar schouders op. ‘Joep zei dat het waarschijnlijk komt door de overgang.’

‘God, wat vals! Alsof je ontoerekeningsvatbaar bent als je in de overgang raakt,’ zei Keet.

‘Wij zijn toch veel te jong voor de overgang? Dat is toch iets voor vrouwen van middelbare leeftijd?’ zei Lydia met een vies gezicht.

‘De gemiddelde leeftijd waarop het begint is vijftig. Dat betekent dat er ook vrouwen zijn die op hun tweeënveertigste in de overgang raken,’ zei Keet.

Van schrik zwegen ze. Tweeënveertig was voor hen allemaal alweer een tijdje geleden.

‘Hoe weet jij dat, Keet?’ vroeg Sas voorzichtig.

‘Ik heb een boek.’

‘O?’

‘Van Johan gekregen.’

‘Waarom?’ Het klonk als een beschuldiging. Keet keek naar haar vriendinnen. Ellen zag er nieuwsgierig uit, Sas een beetje bang en Lydia keek alsof ze over een besmettelijke ziekte spraken.

‘Nou, een tijdje geleden begon ik last te krijgen van opvliegers en mijn menstruatie was ook niet zo regelmatig meer, dus ik dacht, ik vraag het eens aan de dokter en die heeft het getest.’

‘Getest?’

‘Ja, dan kijkt hij naar de hoeveelheid hormonen in je bloed en bij een bepaalde score zit je officieel in de overgang.’

‘En bij jou?’

‘Wat denk je?’

‘Ik weet het niet, Keet, en je moet ons niet zo in spanning houden. Ben jij in de overgang? Je bent nog geen vijftig!’ zei Ellen.

‘Ik ben in de overgang.’

‘Wat ik echt eng vind is dat Johan jou een boek heeft gegeven. Heb je het aan hem verteld dan?’ vroeg Sas verbaasd.

‘Ja, wat is daar mis mee?’

‘De overgang is NIET SEXY, Keet! Daar! Praat! Je! Niet! Over!’ Lydia stond op. ‘Ik heb een glas wijn nodig. Ik haal wel even een nieuwe fles. Jezus, wat een rotavond!’

Lydia beende weer naar de eetzaal, maar ze werd opgevangen door Barry, die flirterig de lege fles van haar overnam, een arm om haar middel sloeg en haar meevoerde om samen iets lekkers uit te zoeken in de kelder.

Keet keek peinzend de tafel rond.

‘Weet je, die gemiddelde leeftijd van vijftig betekent dus ook dat jullie misschien al vijfenvijftig of zestig zijn voor jullie in de overgang raken,’ probeerde Keet te troosten.

‘Voor mij geldt dat niet, hoor,’ zei Ellen.

Sas en Keet keken haar verrast aan.

‘Jij ook?’

‘Het zou me niets verbazen, ik denk dat ik ook maar eens zo’n testje ga doen.’

‘Heb je opvliegers?’

‘Ik weet het niet...’

‘Dat je het opeens, zonder aanleiding of reden, heel warm krijgt. Dat je gaat zweten en gloeien en een ontzettend rode kop krijgt.’

Ellen knikte.

‘En daarna heb je het opeens heel koud,’ zei Keet.

‘Já! Hoe kan dat!?’

‘Ik heb gelezen dat je lichaam er alles aan doet om af te koelen: zweten dus. En dat is dan succesvol: je bent afgekoeld. Ben je ook moe?’

‘Nee, ik ben juist hartstikke hyper.’

‘Dat komt doordat je in scheiding ligt,’ zei Sas op besliste toon.

Ellen knikte aarzelend. Ze voelde zich vooral gestrest.